Informatieblad

Priesterbroederschap St. Pius X

nr.112 maart 1996

I.S.S.N.: 0924-6762

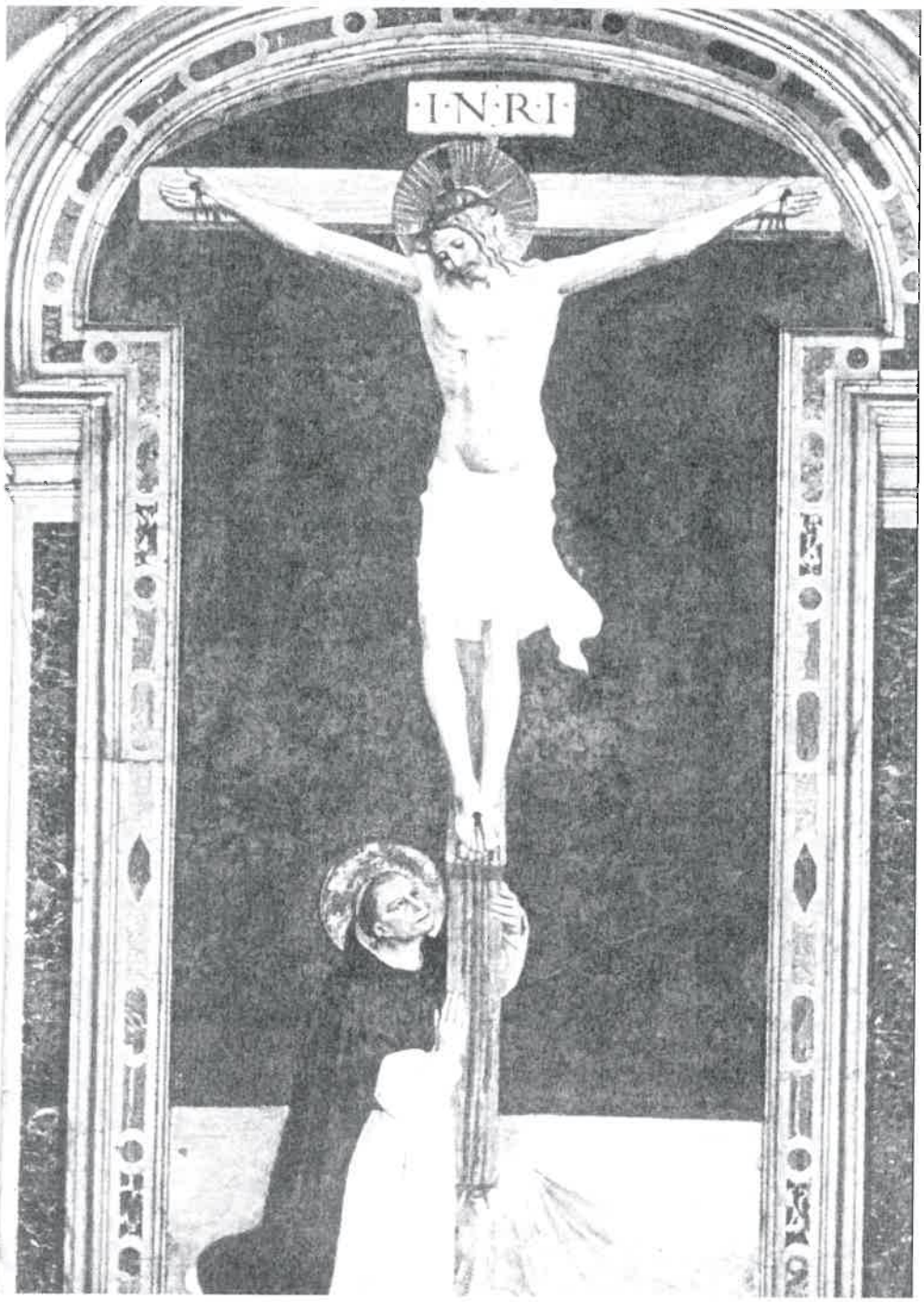

verschijnt
10x per jaar
- Brussel X -

➪ **Renovatie - geen Decoratie p. 3**

➪ **Weer een nieuwe bijbelvertaling p. 6**

Christus heeft mij bemind
en zich voor mij overgeleverd (Gal. 2, 20)

Informatieblad
• *Het tijdschrift van de hoop*

Uitgeefster:
Priesterbroederschap
St. Pius X

Voor N E D E R L A N D:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H. M. Grün,
Priorij St. Clemens,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.
Voor uw g i f t e n :
giro-rekening 39 90 790
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen
of ABN-Amrobank Nuenen,
rekening 44 53 58 076
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Het Informatieblad wordt U op aanvraag ***gratis*** toegezonden.Uw giften tot ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X. Gebruik daarvoor a.u.b. de hierbij ingesloten acceptgirokaart.

Voor B E L G I E:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H. Bernard Lorber,
Christus Koning Priorij,
Eendrachtstraat 37-39, 1050 Brussel.
Voor uw g i f t e n :
Bankcheques aan
V.W.Z. Belgische vrienden van de
Priesterbroederschap H. Pius X,
Eendrachtstraat 37-39,1050 Brussel
of storten op
bankrekening 210-0048228-71
Generale Bankmaatschappij in Brussel
of op
postcheque rekening
000-0984841-97.

Het Informatieblad wordt u op aanvraag toegezonden tegen een minimum-bijdrage van 500 Belg. Francs per jaar.

Geachte Lezers,

Misschien vindt de een of ander onder u de lectuur van de vervolgserie "Ze hebben Hem onttroond" te moeilijk en oninteressant. Deze reactie begrijpen wij zeer goed. Want de taal is vol van vaktermen uit filosofie en theologie; en het thema zelf is zeer abstract.

Staat u mij evenwel toe, te wijzen op de grote betekenis van dit werk "Ze hebben Hem onttroond" van mgr. Lefebvre voor ons katholieken. De crisis van de Kerk bestaat niet alleen daarin, dat men het Latijn afgeschaft, het altaar omgedraaid en de communiebank uit de kerk gegooid heeft. Ook niet alleen daarin, dat men gesprekken voert met de protestanten, joden en mohammedanen. Dat zijn de gevolgen van een nieuwe theologie, van een nieuwe grondhouding. Aan de wortel van al deze veranderingen liggen nieuwe principes.

Als de dag zou komen, zoals die voor zovele half-conservatieven gekomen is, dat men ons vanuit Rome de oude, tridentijnse Mis zou toestaan, dan zouden we niet mogen geloven dat de slag ten einde zou zijn. Zo heeft mgr. Lefebvre het ook altijd gezien en hij heeft de vele compromissen, die men hem heeft aangeboden, niet aangenomen. Rome - dat wil zeggen - degenen, die de waardigheden in de Kerk bekleden, hebben de zware plicht, de mensen het gehele katholieke geloof te verkondigen; want zo staat het in de eerste zinnen van de doopritus: "Wat verlangt u van de Kerk? - Het geloof. - Wat geeft u het geloof? - Het eeuwige leven".

Door de moderne theologie echter hebben ze het katholieke geloof in zijn diepste wortels geschokt en verdraaid, en daarmee Christus zelf van Zijn troon, de troon in de maatschappij en in de harten, gestoten. Zoals de ondertitel van dit boek van mgr. Lefebvre het treffend uitdrukt: "Van het Liberalisme tot de ketterij" voert de houding van de conciliaire Kerk de mensen tot de geloofsafval. Want sedert het concilie worden de leerstellingen verkondigd, die de pausen sinds het bestaan van de vrijmetselarij tot het Tweede Vaticaans Concilie ten heftigste bestreden hebben.

In zijn boek "Ze hebben Hem onttroond", toont mgr. Lefebvre aan de hand van talrijke citaten van het hoogste leergezag van de katholieke Kerk, aan de hand van de constante leer van de pausen van de laatste 250 jaren, waarom de nieuwe, na-conciliaire theologie niet katholiek is. Wanneer we deze strijd niet willen opgeven, zoals zovele half-conservatieven gedaan hebben, dan moeten we overtuigd zijn van het katholieke principe. En juist dat wilde mgr. Lefebvre met dit boek bereiken. Daarom zouden we ondanks alle moeilijkheden toch een beetje tijd moeten nemen, iedere maand langzaam en opmerkzaam de twee of drie bladzijden van dit boek door te lezen.

Met priesterlijke zegen en groet,

pater M. Grün

RENOVATIE - GEEN DECORATIE!

uit: "H. Biecht" van Rob. Mäder

We moeten het eerlijk bekennen: de paasbiecht en de biecht in het algemeen is in gevaar ten offer te vallen aan een zelfgenoegzaam minimalisme en een levensvreemd formalisme. De paasbiecht zou het hervormende beginsel van de christenheid moeten zijn, en waar is na Pasen het nieuwe gezicht? Zijn we niet meestal nog altijd de ouden? Moeten we ons niet met veel reden het verwijt van de buitenkerkelijken laten welgevallen, dat we de zaak met de biecht zeer gemakkelijk, al te gemakkelijk opnemen?

De biecht was eens - ik denk daarbij vooral aan het oerchristendom - iets heel anders. Iets, dat men met recht het sacrament van de boete noemde. Dus iets ernstigs, iets radicaals. Een wedergeboorte. Een zeer ernstig nemen met het mens-zijn en met het christen-zijn. Een herstel en een vernieuwing.

We moeten het sacrament van de boete weer de betekenis teruggeven, die het volgens de wil van Jezus toekomt. Het sacrament van de boete is toch het sacrament, dat rechtstreeks onder de indruk van Goede Vrijdag en Pasen ingesteld werd en daarom het karakter van deze twee dagen draagt. Iedere biechtdag heeft iets van Goede Vrijdag en iets van Pasen. Dus Verlossing en Verrijzenis. Ze is dat of ze is slechts een formaliteit.

Terugwerkend is het sacrament van de Boete het herstel. Zonde was tegenspraak tegen God door wezenlijke en vrijwillige overtreding van een gebod. Wat gebeurd is, kan nu eenmaal niet ongedaan gemaakt worden en daarom ook de zonde niet, in zover ze gedaan is. Zelfs de almachtige God kan het gebeurde niet ongedaan maken. De betekenis van de Verlossing door Jezus Christus bestaat dus niet hierin, dat de zonde als historisch feit uitgewist wordt, maar eenvoudig daarin, dat dit feit, in zover het zonde is, geannuleerd wordt. Het houdt op, omdat het berouwd wordt en vergeven is, als tegenspraak tegenover God verder te bestaan.

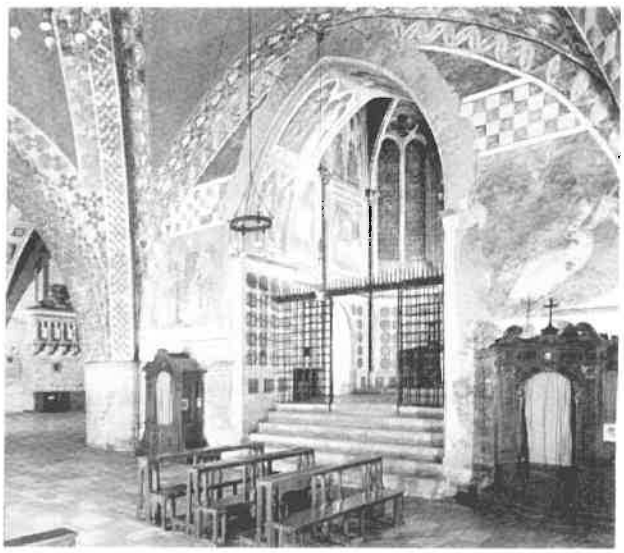

Vierde gebod van de H. Kerk: tenminste eenmaal per jaar biechten.

Absolutie

De *absolutie* of kwijtschelding bestaat dus ten eerste hierin, dat God op grond van de overdracht van de volmacht tot zondevergeving aan de apostelen en hun opvolgers nu door de woorden van de priester de zonde uitwist en zo op de biechteling de verlossing toepast. Daardoor is voorlopig die door God gewilde verhouding tussen mens en God hersteld, die we als staat van genade aanduiden. Dit herstel van de staat van genade is de hoofdzaak van het goedmaken, maar het is niet het enige.

De zonde was ook een schending van de uiterlijke

goddelijke wereldorde. Zo'n schending ligt bijvoorbeeld in de zonde aan lichaam en leven van de medemens, in ergernis en slecht voorbeeld, in de zedelijke verstoring van huwelijk en gezin door onkuisheid, fouten begaan aan het eigendom, aan waarheid en eer en goede naam van de naaste. Het hoort daarom wezenlijk tot het begrip van de bekering en daarom ook van de biecht, dat alle aangerichte schade, die door deze verstoring van de uiterlijke goddelijke wereldorde veroorzaakt werd, weer goedgemaakt wordt.

Het is een grote dwaling van zeer veel biechtelingen, dat ze denken dat met de biecht alles gedaan is, en zich daarom niet zozeer om herstel en genoegdoening, dat wil zeggen om weer goedmaken van de door hen veroorzaakte zedelijke of materiële schade bekommeren, of deze nu door woord of daad of door nalatigheid veroorzaakt is. En toch is juist dàt de zekerste maatstaf van de morele waarde van de biecht, hoe men de gevolgen van het aangerichte kwaad tegenwerkt. Ook hier geldt de gedachte: niet ieder, die zegt "Heer, Heer", of "zeereerwaarde biechtvader", zal het rijk der hemelen binnengaan. De goede wil, de bereidheid tot genoegdoening is het beslissende.

Het herstel van de door de zonde verstoorde goddelijke orde wil tenslotte zeggen boete. Aanvaarding van een passende straf. Wie gezondigd heeft, moet in de een of andere vorm te voelen krijgen, dat het pijn doet. Van oudsher hebben grote volkeren gehandeld volgens Salomons grondwet: "Het kwaad moet gestraft worden met harde straf, die men voelt." Zo dacht ook de oerkerk met haar boetepraktijk van onverbiddelijke strengheid tegen de misdaad.

De tegenwoordig geldende boetepraktijk is een bewijs, dat de mensheid week en gemakkelijk, lui en traag geworden is en daarom harde boete niet meer verdraagt. De aardse biechtvader moet noodgedwongen, omdat anders algemene vlucht voor de biecht zou ontstaan, met dit feit rekening houden. De goddelijke Biechtvader echter heeft, zoals het leven van de enkelingen en de volkeren bewijst, altijd nog middelen en wegen genoeg, om de noodgedwongen boetepraktijk van tegenwoordig te corrigeren. De rechtvaardigheid verlangt, dat de boete pijn doet. Aan ons is het, uit eigen beweging deze wet van respect achteraf te helpen door vrijwillige boete.

Wanneer de biecht iets van Goede Vrijdag, dus van verzoenende, goedmakende boete moet zijn, dan moet ze anderzijds ook iets van Pasen, dus iets van nieuw leven zijn. Van de biechtstoel van de paastijd moet men mogen zeggen: "Het vroegere is voorbij. Zie, ik maak alles nieuw" (Openbaring 21, 45). Het is verkeerd, wanneer we bij het biechten al te lang bij het gewetensonderzoek blijven stilstaan en ons nauwelijks ernstig met de hervorming van het leven bezighouden. Even belangrijk als de vraag: Wat heb ik gedaan? zou de andere vraag moeten zijn: Wat zal ik doen?

En deze vorm mag men niet uit de weg gaan. Men moet ze praktisch aanpakken. Men moet op het eigen dagelijks leven en de hervorming ervan mikken. Op het leven in het gezin, bij zaak en werk, op de omgang met de mensen. Elke bekering is iets heel persoonlijks en eigens. Ook dat staat in geen enkel gebedenboek. Men moet het met de H. Geest overleggen en bespreken.

Maar anderzijds mag de vormgeving van het nieuwe leven niet slechts de trek naar het kleine, tot het praktische hebben, ze moet ook de trek naar het grote hebben. Het schijnt me toe dat een paasbiecht iets beslissends, iets zeer heroïsch en geweldigs en totaals in zich moet hebben en zich niet met het nieuw-decoreren van de christelijke façade moet vergenoegen. Waarom hebben alleen de radicalen van alle schakeringen deze moed tot het gehele en totale en niet ook de christenen? En waarom komen wij met Pasen niet als radicalen in de goede zin uit de biechtstoelen, als bouwmeesters van een nieuwe christelijke tijd?

De verloren zoon in de armen van zijn vader

Hanz Wirtz heeft voorgesteld, op de biechtstoelen te schrijven: gereserveerd voor boetende zondaars! Ik denk dat we zover zouden moeten komen, dat we zouden kunnen schrijven: Alleen voor radicalen in de zin van Efesiërs 1, 10: God zal het nu in de volheid der tijden bereiken, dat alles, wat in de hemel en op aarde is, weer onder het ene hoofd Christus komt. Onze paasbiecht, die een revolutie moet worden, zal zo helpen, eindelijk het programma van de grote Pius X te verwerkelijken: Alles vernieuwen in Christus! Omnia instaurare in Christo. Zegt Amen!

Interview door Élie Maréchal voor LE FIGARO

Mgr. Fellay: "Het voorbeeld van een moedig geloof"

Deze maand viert de Priesterbroederschap St. Pius X, gesticht door mgr. Lefebvre, in Ecône en elders haar vijfentwintigste verjaardag. Saint-Nicolas du Chardonnet zal de gebeurtenis vandaag (11.11.1995) vieren met de deelname van mgr. Bernard Fellay, Algemeen Overste van de Priesterbroederschap die momenteel 337 priesters, 222 seminaristen, 150 communiteiten, scholen of prioriijen telt in de vijf werelddelen.

Le Figaro. - Is de Priesterbroederschap, waarvan u sinds een jaar Algemeen Overste bent, integristisch, zoals men vaak zegt?

Mgr. Bernard Fellay. - Bepaalde bladen leggen zich er ijverig op toe ons zo te bestempelen. De kwalificatie katholiek is evenwel voldoende voor ons. In het begin van deze eeuw heeft het woord integrisme verwezen naar de strijd tegen het modernisme, vaak met een ongunstige betekenis: een overmaat aan ijver om de katholieke leer integer te houden. Tegenwoordig vat men, met verschuiving van de betekenis, onder dit woord zo'n beetje alle fanatismen met godsdienstig tintje samen, de revolutie opgetuigd met godsdienst, een geweld dat het godsdienstige tot zijn voordeel gebruikt.

- Waarin bestaat uw gehechtheid aan mgr. Lefebvre, stichter van de Priesterbroederschap St. Pius X?

- Deze gehechtheid gaat verder dan zijn persoon. Het is een gehechtheid aan het geloof, de liefde, de katholieke Kerk. Het is ook een gehechtheid aan een buitengewone persoonlijkheid, die er toe aanzet Onze Heer Jezus Christus en Zijn Mystiek Lichaam meer te beminnen. Van mgr. Lefebvre hebben we onze religieuze familie gekregen, het priesterschap, het episcopaat, de liefde voor de Kerk. En verder, tegenover de crisis van de Kerk, is er de gehechtheid om het voorbeeld te volgen van een moedig geloof, van een ware nederigheid, wat men er ook van zegt, en van een onverstoorbare vrede.

Mgr. Fellay, Algemeen Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X

- Wat zijn de oorzaken van de "crisis van de Kerk"?

- Die zijn complex, zowel binnen als buiten de Kerk. Het Tweede Vaticaans Concilie ziet de overwinning van leerstellingen waartegen de Kerk zich altijd had verzet: de liberale leer waarop de vrijmetselarij en de Revolutie zich beroepen, anderzijds de "nieuwe theologie" (van de kardinalen de Lubac en Congar,geïnspireerd door Blondel). Door de constante ongehoorzaamheid van een groot aantal religieuzen en priesters, door infiltratie van werkelijke vijanden van de Kerk (naar het beeld van de "vredespriesters" in het Oosten) en tenslotte door een soort capitulatie voor de bekoringen van de wereld heeft men de principes die de Kerk vernietigen laten doordringen.

Het schisma van juni 1988

Door een decreet van 1 november 1970, richtte mgr. Charrière, bisschop van Lausanne, Genève en Fribourg, voor een periode van zes jaar ad experimentum de Priesterbroederschap St. Pius X op waarvan "het voornaamste doel de vorming van heilige priesters is". Deze vergunning werd niet verlengd. De Priesterbroederschap ontwikkelde zich er niet minder om, onder impuls van haar stichter mgr. Marcel Lefebvre (1905 - 1991). Deze vermeerderde de daden van weerstand of ongehoorzaamheid tegenover "modernistisch en liberaal" Rome en het Tweede Vaticaans Concilie. De wijding van vier bisschoppen, onder wie mgr. Fellay, op 30 juni 1988, voltrok de scheuring en had in feite de excommunicatie van mgr. Lefebvre tot gevolg. In zijn motu proprio van 2 juli 1988 kwalificeerde Johannes Paulus II de bisschopswijdingen als een "illegale" en "schismatieke" daad aan de wortel waarvan "men een onvolledig en tegenstrijdig begrip vindt van de Traditie".

mgr. Lefebvre, overleden op 25 maart 1991

- Crisis van de Kerk of crisis van de maatschappij die weigert te gehoorzamen aan de Kerk?

- De maatschappij en de Kerk hebben te kampen met een analoge vernielende beweging, die hun fundamenten ter discussie stelt. Onder weigering van gehoorzaamheid, ligt weigering van het principe van de obejectieve waarheid en van het objectieve goed. Deze verloocheningen vernietigen het sociale karakter van het menselijk wezen, zowel de Kerk als de maatschappij aan de anarchie blootstellend.

- In Frankrijk verhinderen administratieve problemen dat u nog legaten in ontvangst kunt nemen ...

- Het recht van iedere godsdienstige vereniging wordt ons ontzegd. We hopen tot een bevredigende oplossing te komen door een aktie ten overstaan van de administratieve rechtbank.

- Hoe gaat het met uw dialoog met de paus?

- Vastgelopen. Na de wijdingen in 1988 moeten we een beetje tijd laten verlopen. Maar er is geen sprake van weigering, eerder van rustig afwachten van het gunstige moment voor de zege van de traditie in de Kerk.

WEER EEN NIEUWE BIJBELVERTALING

door prof. J.P.M. van der Ploeg, O.P.

Het volgende artikel hebben wij met welwillende toestemming van prof. J.P.M. van der Ploeg, O.P., Lid der Kon. Akademie van Wetenschappen, overgenomen uit "Katholiek Maandblad" van februari 1996. Het in dit artikel ingestelde onderzoek is voor ons van zeer grote waarde, omdat hier vanuit een op het gebied van de exegese competente positie de ontheiliging en verkeerde opvatting van de H. Schrift door modernistische krachten, duidelijk wordt gemaakt.

Katholieke Bijbelstichting

De zich K.B.S. ('Katholieke Bijbel Stichting') noemende uitgeverij is eind 1995 weer met een nieuwe vertaling van de H. Schrift van Oud en Nieuw Testament op de markt gekomen. De vorige was van 1975, dus juist twintig jaar oud, en nu moest er weer een nieuwe, 'geheel herziene uitgave' komen. Omdat ik misschien nog de enige overlevende ben van de gebeurtenissen die tot het ontstaan der K.B.S. hebben geleid, het volgende:

Er was in die tijd een mgr. L. Rooyakkers van het bisdom Den Bosch, die de drijvende kracht van de onderneming was. Hij zag die als een parallel van protestantse bijbelgenootschappen en wilde er een geheel zelfstandige R.K. uitgeverij van Nederlandse bijbelvertalingen en andere op de bijbel betrekking hebbende boeken van maken. Daartoe ontbrak hem in het begin het nodige kapitaal, wat intern tot allerlei verwikkelingen heeft geleid.

Ik was bij de oprichtingsvergadering, op een bovenkamer van het aartsbisschoppelijk huis aan de Maliebaan te Utrecht, aanwezig. Alfrink was er ook, toen nog geen kardinaal; verder natuurlijk Rooyakkers en enkele professoren in Oud - en Nieuw Testament. Ik gaf als mijn mening te kennen, dat de vertaling van de geschiedkundige boeken van het O.T., uitgegeven door de Apologetische Vereniging "Petrus Canisius", nog zo goed was dat zij, met vrij weinig herzieningen, kon worden opgenomen en dat men er dus niet opnieuw voor hoefde te gaan werken. Dit voorstel werd door Rooyakkers afgewezen, want ... de uitgeversrechten van de Petrus Canisiusvertaling berustten bij het Spectrum; die verkrijgen zou geld kosten en de K.B.S. (die toen nog een onderdeel van de Willibrordstichting was) zou niet met een geheel eigen vertaling kunnen komen. Zo heeft het geld van het begin af aan in het ontstaan der uitgave (en, vergis ik mij niet, ook tot en met 1995) een belangrijke rol gespeeld.

Voor de in dichterlijke vorm gestelde delen van het O.T. was een nieuwe vertaling het beste. De oorspronkelijke vertaler, prof. R. Jansen O.P., die de leiding van de hele P.C.-vertaling had, was nieuw-testamenticus en was het liefste dogmaticus geworden. Een fijn gevoel voor Hebreeuws taalgebruik ontbrak hem en hij wijzigde teksten naar eigen inzicht - wat trouwens in zijn tijd nog een sterk verbreid gebruik (misbruik) was, dat nog niet is uitgestorven. 'De H.Geest kan geen onzin hebben geschreven', was een van zijn motto's en wat "onzin" was bepaalde hij dan zelf. Hij was een harde en serieuze werker, maar had zijn eigen ideeën (om het niet anders te zeggen). Zo heeft hij o.a. wanorde gebracht in Is. 8 en de volgorde van de tekst ervan voor een deel veranderd, omdat hij niet wilde aannemen dat Is. 7, 14 een messiaanse profetie is. Een herziening van de in dichterlijke stijl geschreven stukken was dus nodig, maar het beste zou een nieuwe vertaling zijn.

Omdat er in die tijd weinig bekwame katholieke oud-testamentici waren, heb ik toen het voorstel gedaan dat met de protestanten zou worden samengewerkt en er een gezamenlijke vertaling tot stand zou komen. Er bestond sinds het begin van de laatste wereldoorlog een oud-testamentisch werkgezelschap, opgericht door wijlen P.A.H. de Boer, hoogleraar in het Oude Testament te Leiden en een vriend van me. De meesten van de ongeveer een dozijn leden waren protestanten, waarbij de katholieken B. Alfrink, J. Simons S.J. en ik. Ik dacht dat als ieder, katholiek en protestant, een zuiver onbevooroordeelde en geheel objectieve vertaling zou leveren, samenwerking goed mogelijk was en "oecumenisch" werk kon worden verricht, wat op het punt van de verschillen in de leer (zoals men tegenwoordig doet) niet (goed) mogelijk is. Nu zou ik zulk een voorstel niet meer gedaan hebben, want zowel de Franse als de Duitse "oecumenische" bijbelvertalingen hebben bewezen dat volledige objectiviteit bijna niet mogelijk is. Ik deed dus het voorstel en Rooyakkers zou het doorgeven. Na enkele weken kreeg ik namens hem te horen, dat de protestanten het van de hand wezen. Geen samenwerking met de katholieken! Toen ik hierop aan collega R. Hulst, lid van ons werkgezelschap, die een belangrijke rol speelde bij de protestantse bijbelvertaling, vroeg waarom hij niet mee wilde doen, bleek hij van niets te weten!! Rooyakkers had, zeg maar, gelogen, omdat hij zijn eigen project had, waarin voor anderen geen plaats was. Toen na enkele jaren de K. B. S. een onafhankelijke stichting werd, kregen enkele anderen en ik van het nieuwe bestuur een fraaie brief waarin wij ongevraagd ons ontslag kregen.

Ondertussen was er een groepje van wie of vijf vertalers gevormd, waaronder ik, die zich gingen zetten aan de vertaling van het boek Genesis. Na een vergadering te hebben meegemaakt was het mij duidelijk dat wij, op deze manier voortgaand, een kwart tot een halve eeuw nodig zouden hebben om klaar te komen. Ik wilde in mijn leven andere dingen doen en droeg mijn taak over aan Chr. Brekelmans, die bij mij was gepromoveerd (een nalatenschap van Alfrink) en een functie had op de Nijmeegse universiteit. Hij was veel jonger dan ik en nam het eervolle voorstel meteen aan.

Maar Rooyakkers had geld in zijn zaak gestoken en er moest haast worden gemaakt. Daarom werden de leden der vertaalcommissies, en werden die commissies zelf, sterk vermenigvuldigd, iets dat onmogelijk ten goede kon komen aan het resultaat. Rooyakkkers moest ook, of hij wilde of niet, gaan samenwerken met de protestantse bijbelvereniging(en); zelfs had hij in het begin papier van hen nodig. Aan het voorstel om een of meer bekende Nederlandse katholieke uitgevers in te schakelen, waardoor de verkoop kon worden bevorderd en de prijs sterk verminderd wilde Rooyakkers zelfs niet denken. Het is te begrijpen dat op deze manier de kwaliteit van het produkt niet werd bevorderd. Wanneer men vertalingen laat maken door commissies wordt het resultaat een compromis tussen bekwame en minder bekwame vertalers. Daarom gingen de auteurs der zgn. Leidse Vertaling (O.T. 1899 en 1901) anders te werk. Een persoon schreef de vertaling van het hem opgedragen bijbelboek en stuurde die naar een tweede. Deze stuurde het werk terug, voorzien van zijn opmerkingen, waarmee de eerste al dan niet rekening hield. De twee manuscripten werden dan in handen gesteld van de bekende prof. A. Kuenen, die al of niet in overleg met de twee eersten de definitieve tekst opstelde en naar de drukker stuurde. Op deze wijze is van het boek der psalmen, het enige dat ik in de Leidse Vertaling heb bestudeerd, een vertaaltekst tot stand gekomen, die blijk gaf van een zo zuiver begrip van de Hebreeuwse tekst als daarna niemand meer heeft getoond.

De (oudere) zgn. Petrus Canisius-vertaling (P.C.-vert.) had een voorwoord van kardinaal De Jong; de druk die ik voor me heb is de 7de (1973). De nieuwe vertaling van de K.B.S., nu 'Willibrord-vertaling' genoemd (de naam 'Petrus Canisius' was in oecumenische ongenade gevallen, want de heilige kerkleraar had het katholiek geloof verdedigd en de hervormers bestreden) verscheen met een Ten geleide van de kardinalen Alfrink en Suenens in 1975. De uitgave raakte uitverkocht en men was van mening dat de Nederlandse taal zich in twintig jaar zo had ontwikkeld (!) dat ook van taalkundig standpunt een herziening noodzakelijk was! De ware reden was een andere. Er moest een tekst komen, die het modernisme in Nederland ook "bijbels" zou ondersteunen. Na een (ongelovige) Nieuwe Katechismus van 1966, een "pastoraal concilie" van Noordwijkerhout van hetzelfde soort, nu nog een bijbel die daarbij aansluit.

Het woord van God wordt mensenwerk

Het is duidelijk dat voor de vertalers en inleiders de bijbel een boek is zoals alle andere, alleen mensenwerk. Van een "Woord Gods" (pardon, "Woord van God") blijft bijvoorbeeld in het Nieuwe Testament niets over. Het zijn voornamelijk de aantekeningen die dit duidelijk maken, maar op allerlei plaatsen ook de vertaaltekst.

Op de eerste bladzijden van het boek zijn een groot aantal medewerkers vermeld, maar wie wat heeft verzorgd krijgen wij niet te horen, ofschoon dit uiterst nuttig zou zijn voor de goed-verstaanders. Het boek wil kennelijk de lezers niet op de gedachte doen komen dat God zelf de H. Schrift heeft geïnspireerd. Het lijkt vaak of het de auteurs er om te doen is tegenstrijdigheden in de tekst van de H. Schrift te vinden en nergens doen ze een poging om die tot overeenstemming te brengen, hoe goed dit op tal van plaatsen ook mogelijk is. Op wonderen wordt in de aantekeningen ofwel niet opmerkzaam gemaakt; soms wordt gepoogd ze af te zwakken tot natuurlijke gebeurtenissen, of ze tot legenden te verklaren die steunen op teksten van het Oude Testament. Deze methode hebben de auteurs niet zelf uitgedacht,

ze hebben ze eenvoudig overgenomen van hun modernistische leermeesters, of uit de modernistische literatuur.

Ontheiligend taalgebruik

Daarenboven wordt als persoonlijke voornaamwoorden voortdurend jij, jullie, jou gebruikt en dat op zo'n manier dat een lezer die nog eerbied heeft voor de H. Schrift en de heilige personen die er in voorkomen, van het boek een afkeer krijgt. Zeker, men behoeft geen plechtige ouderwetse taal te gebruiken. Maar het moet in de H. Schrift toch ook geen huis- tuin- en keukentaal zijn. Er zijn altijd en overal verschillende niveaus in taalgebruik, en in de omgang met het heilige dient er een taal gebruikt te worden die daarbij is aangepast.

Het ergste voorbeeld van waarlijk vulgaire taal heb ik ontmoet in Joh. 2, 4, waar Jezus op de bruiloft te Kana tot Maria zegt: 'Vrouw, wat heb ik met jou te maken?' Te Kana zaten ongetwijfeld de dames niet beurt om beurt naast de heren, beide geslachten zaten afzonderlijk, en het was dus opvallend dat Maria zich uit het vrouwenvertrek naar Jezus begaf. 'Vrouwe, wat wilt ge van mij?' heeft Jezus toen gevraagd, maar niet het brutale 'Vrouw, wat heb ik met jou te maken?' De vulgaire, of vulgariserende taal, waarvoor de nieuwe vertaling een grote voorkeur heeft, haalt niet alleen de H. Schrift omlaag, maar ook God. Zij laat Jezus zelfs bij zeer plechtige, tot Zijn apostelen gesproken woorden, hen met 'jullie' aanspreken. Voor dit 'jullie' bestaat noch in het Grieks noch in het Aramees een equivalent. Wil men daarin erg plechtig spreken tot een meerdere, dan zegt men 'mijn heer' of gebruikt een andere omschrijving, gevolgd door de derde persoon van het werkwoord. Door de in de K.B.S.-vertaling van het Nieuwe Testament gebruikte taal haalt men sprekers en aangesprokenen naar beneden, blijkbaar geen bezwaar voor de auteurs, die in de godheid van 'Jezus van Nazareth' niet geloven.

Het is een vergissing te denken dat men God in de bijbel dichter bij de mensen brengt door het gebruik van zoveel mogelijk dagelijkse taal (zelfs hier en daar vulgaire). Hierdoor bevordert men niet het geloof, maar het ongeloof, door aan de aan God verschuldigde eerbied afbreuk te doen. Wie bovendien iets van het Oosten kent, weet dat men daar met overheden (en dus zeker met God) geen taal spreekt die men op straat oppikt. Het voortdurende 'jullie', 'jij', 'jou', 'jouw' is eenvoudig abominabel. Men leze maar eens - maar dan in het oorspronkelijke Arabisch als men dit kent - welke verheven stijl Mohammed in zijn Koran gebruikt. Allah spreekt daar van zichzelf steeds in het meervoud ('Wij'), en de stijl is het haast onnavolgbare klassieke Arabisch, dat voor de Arabieren nog altijd het ideale Arabisch is. Nu kent het Arabisch geen "je" of "jullie", maar weet te omschrijven wanneer met eerbied, of alleen maar hoffelijk dient te worden gesproken. In de nieuwste K.B.S.-vertaling worden zelfs de plechtigste uitspraken van God aldus weergegeven: 'Hij zei tegen mij: jij bent mijn zoon, vandaag heb ik je verwekt', alsof het ging om een onderonsje tussen God en Zijn zoon. Geen enkele officiële persoon zou, zelfs in ons land, officieel zulk een terminologie gebruiken, zelfs een rechtbank niet wanneer zij een misdadiger veroordeelt. Het persoonlijk voornaamwoord "gij" is in de vertaling taboe, ofschoon het in een zeer groot deel van ons taalgebied nog altijd in gebruik is en tallozen het normaal vinden wanneer God ermee wordt aangesproken. Mijn eigen vader en moeder, afkomstig uit N.W. Brabant, spraken elkaar met "gij" toe. Is onze taal alleen die van de Randstad Holland, en geeft dit de toon aan?

Produkt van exegetisch modernisme

Maar tenslotte is dit stijlbezwaar niet het ergste dat wij tegen de nieuwe vertaling hebben. Het grootste bezwaar dat wij, en met ons vele anderen, tegen dit boek hebben, is dat het een produkt is van het huidige exegetisch modernisme, dat telkens opnieuw in de aantekeningen naar voren komt, vooral in het voor ons belangrijke deel van de H. Schrift: het Nieuwe Testament.

Eerst de tekst. Men vertaalt Joh. 1, 18 met '... de eniggeboren zoon van God, die nu rust aan het hart van de Vader', in plaats van de letterlijke tekst: '... die is in de schoot van de Vader'; het verschil is niet gering. Joh. 1, 11 wordt weergegeven met: 'In zijn eigen huis is Hij gekomen, en zijn eigen mensen hebben Hem niet opgenomen', terwijl er staat: 'In het zijne (meerv.) kwam Hij en de zijnen namen Hem niet op'. Dit is bij Johannes in het Grieks even plechtig als bij ons in het Nederlands, en een vertaler heeft geen enkel recht om zulke woorden te veranderen en te banaliseren. Het 'Wat zoekt u (gij)' (woord van Jezus) wordt: 'Zoeken jullie iets?' Wij wezen al op Joh. 2, 4, waar de vertaler Jezus tot Zijn Moeder laat zeggen: 'Vrouw, wat heb ik met jou te maken?', een misvertaling, waaruit alle eerbied voor Jezus en Zijn Moeder is verdwenen.

In de plechtige afscheidrede van Jezus volgens Johannes 14-16 spreekt de Heer Zijn leerlingen voortdurend met 'jullie' aan, wat alle verhevenheid aan deze heerlijke tekst ontneemt, waarin de Zoon van God (= de Tweede Persoon van de Allerheiligste Drieëenheid en dus God Zelf!) tot Zijn apostelen spreekt. Maar is deze voor de vertalers nog wel de Zoon van God? Ik kan het moeilijk geloven. Maar zelfs al gelooft men niet in de Zoon van God, toch bewijst het "ge-jullie" een vals taalgevoel, op het vulgaire af. Stel u voor dat koningin Beatrix zo haar landgenoten en onderdanen toepsreekt bij de opening van de Staten Generaal!

In Johannes 2 zijn de waterkruiken van Kana 'bakken' geworden (fout, men zie Strack-Billerbeck, II, blz. 405 vv.) Om de joodse reinheidswetten op te volgen werden geen 'bakken' maar kruiken gebruikt (zie Str.-B.)!

Bijzonder kwalijk is het weergeven van het Griekse pistis = geloof met "vertrouwen", o.a. in Mt. 8, 10: 'bij niemand in Israël heb Ik zo'n groot vertrouwen aangetroffen'. Zelfs de Nieuwe Protestantse Vertaling (N.P.V.) heeft hier 'geloof'. De vertalers vertalen de tekst opzettelijk verkeerd, om een niet-katholieke opvatting van het geloof in te voeren. James Barr, bekend protestants hoogleraar te Oxford, heeft tegen dit soort valse vertalingen al vele jaren lang geprotesteerd (zie o.a. zijn The Semantics of Biblical Language, tweede druk 1978, eerste uitgave: 1961).

In Mattheus 27, 13 wordt "Golgotha" vertaald met 'schedelveld' in plaats van met "schedelplaats" (omdat de vorm van de rots waarop het kruis werd opgericht aan een schedel deed denken, niet aan een veld!)

In hoge mate ergerlijk is de manier waarop de woorden worden weergegeven waarmee Jezus de H. Eucharistie instelde (volgens I Kor. 11, 23 e.v.): Je-

zus nam 'een brood', 'brak het in stukken' en zei: 'Dit is mijn lichaam, het is voor jullie' ... 'Deze beker is het nieuwe verbond door (in plaats van in) mijn bloed'. Uit de aantekeningen hierbij blijkt voldoende dat het katholiek geloof in de H. Eucharistie niet aan bod komt. 'Voor jullie' is een opzettelijk verkeerde weergave van huper humÙn = omwille van u; het wijst op Jezus' offerdood.

Ontstellende vertalingen

In de opschriften der psalmen betekent Iedawìd = "van David", of desnoods "voor David", maar als de nieuwe vertaling er 'op naam van David' van maakt, is dit interpretatie (en ook nog een foute) en geen vertaling meer.

Gelukkig is de hortende en stotende weergave der psalmen van de twee dames, wier kennis van het Hebreeuws ook nog volstrekt onvoldoende was voor het vertalen van zulke vaak erg moeilijke teksten, door een andere vervangen. Van wie die is krijgen we niet te horen.

De naam Jahweh, gebruikt door de oude schrijvers en profeten van Israël is vervangen door 'de Heer', waarmee voldaan is aan een aan kardinaal Willebrands geuit, en door hem aanstonds ingewilligd, verlangen van een joods hoogleraar te Nijmegen. Dat de joden de goddelijke naam JHWH niet willen uitspreken is hun zaak en neemt niemand hun kwalijk, maar een niet-joodse bijbelvertaler pleegt zich heden te houden aan de uitspraak van de goddelijke naam in het oude Israël; er is geen enkele reden voor ons om een joods gebruik van vrij late datum (vergeleken met Mozes en de profeten) als norm voor christenen te gebruiken.

Lucas 9, 23: 'Als iemand Mij wil volgen, laat hij dan zichzelf verloochenen en elke dag zijn kruis opnemen, en laat hij Mij volgen' wordt: 'Als iemand achter mij aan wil komen, laat hij dan met zichzelf breken, dagelijks zijn kruis opnemen en mij volgen'. Het begrip "zelfverloochening", dat zulk een duidelijke betekenis heeft voor christelijke oren, mag niet meer worden gebruikt in een tijd dat de meesten van de zelfverloochening niets meer weten willen!

Dan nog een (persoonlijk) woord over de schrijfwijze der Hebreeuwse namen. Het is, in zich nog katholiek noemend Nederland, gebruikelijjk geworden de namen die in het Oude Testament voorkomen, te spellen op protestantse wijze, die haar oorsprong vindt bij Luther. Zo is Isaïas "Jesaja" geworden, Jeremias "Jeremia", Elias "Elia" enz. Consequent is men hierbij niet, want Job is nog altijd "Job" gebleven en niet "Hiob" geworden. Ook Luther was niet consequent, want Ezechiël bleef bij hem "Ezechiël" en niet Jechezqêl, zoals de naam in de Hebreeuwse bijbel luidt. Nu zal een verstandig mens, hoop ik, het een 86-jarige niet kwalijk nemen dat hij voor

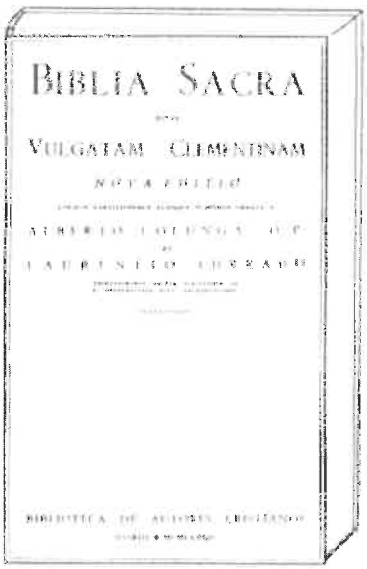

De "Vulgata", de Latijnse vertaling, door de H. Hieronymus; gezag hebbend in heel de kerkgeschiedenis.

eigen gebruik nog altijd de voorkeur geeft aan de spelling der bijbelse namen van de Vulgaat; in zijn lange leven is de bijbel, die hij zo vele jaren heeft gedoceerd, gelezen en bestudeerd, hem vlees en bloed geworden, en daartoe behoren ook de bijbelse namen, De voorkeur die hij voor eigen gebruik daaraan geeft is een kwestie van sterk gevoel en smaak, en daarover valt niet te twisten. Maar waarom een niet-consequente transscriptie van Luther, of van de Statenvertaling, overnemen? Isaïas luidt in het Hebreeuws Jejsa'jahoe, afgekort tot Jesja'jah. Wil men "hebraïseren", laat men dan Jesjaja zeggen en niet Jesaja, enz. Ik laat het hierbij.

Voornaamste bezwaren

Omdat deze bespreking niet eindeloos lang kan worden vat ik mijn voornaamste bezwaren nog eens samen.

1. Uit niets blijkt dat er weer een nieuwe vertaling moest komen. Geld heeft bij de K.B.S. altijd een grote rol gespeeld. Ook hier? Moest ook daarom de prijs f. 93,50 worden?

2. De taal die de vertalers hebben gebruikt moest zo ver mogelijk van het sacrale af staan, zo dicht mogelijk bij de gezapige omgangstaal, en is soms bij het vulgaire af. Vgl. Jezus' woorden tot Maria op de bruiloft van Kana: 'Vrouw, wat heb ik met jou te maken', (Joh. 2, 4). Deze woorden zijn diep krenkend en klinken zelfs smadelijk.

3. De vertalers hebben zich niet gerealiseerd dat er in een taal verschillende stijlniveaus zijn, naargelang de mensen die spreken of met wie men spreekt. Hun taalkundig onbegrip komt hierbij duidelijk aan het licht.

4. Door de stijl van de vertaling te "desacraliseren", dat is te ontwijden, haalt men ook de waarde van de inhoud naar beneden. Van Woord Gods wordt de bijbel een gewoon mensenwoord, liefst zo gewoon mogelijk, zoals alle andere.

5. In hun ijver om de vertaaltekst zo gewoontjes mogelijk te doen zijn, zijn zelfs fouten in de vertaling gemaakt, en heeft men een aantal malen anders vertaald dan er staat. Zo leest men in Marcus 1, 3: 'Een stem roept in de woestijn', terwijl er zowel in het Grieks als in het Hebreeuws (qôl, stem, is in het Hebreeuws een vrouwelijk woord, terwijl het deelwoord "roepende" niet in de vrouwelijke vorm staat) staat '... een roepende in de woestijn'.

In Marcus 1, 11 worden de uit de hemel klinkende woorden 'Gij zijt mijn geliefde Zoon, in wie Ik mijn welbehagen heb gesteld' banaliserend weergegeven met: 'Jij bent mijn geliefde zoon, in wie ik vreugde vind'. Het voornaamwoord "jij" is hier abominabel: God en Zijn zoon spreken in een onderonsje elkaar met "je", "jij" en "jou" aan. En 'in wie ik vreugde vind' (eudòkèsa in het Grieks) betekent: (in wie ik) welbehagen heb geschept. De woorden zijn uit het Aramees (of Hebreeuws?) vertaald, waar een perfectum van het werkwoord is gebruikt, en daarom is "heb gesteld" de enig juiste vertaling.=, terwijl "welbehagen", en nog wel het goddelijk welbehagen, heel iets anders is, en veel meer dan 'vreugde vinden'. Maar de vertalers keurden kennelijk "welbehagen stellen" af, dat gebruik je toch ook niet in de fabriek?! We willen het hierbij laten; we zouden anders zakken zout nodig hebben voor alle slakken der nieuwste (wan-

neer komt de volgende?) K.B.S.-weergave van de bijbelse tekst.

6. Het ergste zijn de inleidingen op de afzonderlijke bijbelboeken, waarbij ik voornamelijk (maar niet uitstluitend) die op de boeken van het Nieuwe Testament op het oog heb. De eerste drie evangeliën zijn volgens de inleiders, met alle modernisten, na de ondergang van Jerusalem (in het jaar 70) geschreven, in het laatste kwart van de eerste eeuw. Argument? Jezus van Nazareth, gewoon mens, zoals wij allen, kon deze verwoesting onmogelijk hebben voorzien, met de details die de evangeliën daarbij aangeven. De auteurs der evangeliën zijn dus geen ooggetuigen, wat de teksten ons verhalen is wat de tweede en derde generatie van christenen over Jezus hebben gedacht, plus de talrijke legenden die over Hem in omloop waren. Deze modernistische ongeloofscanon doet de geloofwaardigheid der evangeliën, en daarmee van het daarop berustende geloof, ineenstorten.

Zulk een fundamentele dwaling laten twee kardinalen passeren in hun aanbeveling van het boek.

De inleiders zijn niet het minste onder de indruk van de discussie die zich vooral heeft ontwikkeld sinds het verschijnen van Redating the New Testament (1976) van de anglicaanse bisschop John A.T. Robinson (de modernistische auteur van het vermaarde, maar rampzalige Honest to God), die in navolging van vele anderen er met recht op heeft gewezen dat geen enkel detail van de beschrijving van de inname en ondergang van Jerusalem uit de Romeinse oorlogsvoering onbekend was. Het feit dat nergens in het Nieuwe Testament over de ondergang van Jerusalem gesproken wordt, met uitzondering dan van de bekende (eschatologische) voorspellingen van Jezus, is zelfs een sterk argument dat de drie evangeliën (Robinson: de vier) vòòr die tijd moeten zijn geschreven. In de laatste jaren tracht men aan de hand van een heel klein stukje papyrus uit grot 7 van Qumran te bewijzen dat het evangelie van Marcus al voor of rond het jaar 50 bestond, maar de argumenten hiervoor zijn (nog) niet overtuigend, zoals het Colloquium op de katholieke universiteit van Eichstätt heeft getoond.

Uit de talrijke aantekeningen is nergens op te maken dat de auteurs de evangeliën voor historisch houden; zelfs

De grotten van Qumran

wordt die van talrijke details en onderdelen zonder goede redenen ontkend. Een tekst als Fil. 2, 6, waarin staat dat Christus 'het geen roof heeft geacht gelijk aan God te zijn' wordt vertaald (al bij Grossouw, en latere uitgaven der K.B.S.) met 'zich niet heeft willen vastklampen', welke "vertaling" het sterke getuigenis van de apostel voor de godheid van Christus moet verzwakken of uitschakelen. Door de Kerk steeds aan St. Paulus toegeschreven brieven worden in de inleidingen voor onecht verklaard: Efeziërs (rond 90 gechreven!), 2 Thessalonicenzen en natuurlijk ook 1 en 2 Timoteus, Titus en Hebreeën (dat Paulus deze laatste brief niet persoonlijk heeft gedicteerd wordt met recht vrij algemeen aanvaard). De eerste brief van Jacobus, 1 en 2 Petrus, 1, 2 en 3 Johannes en Judas zijn al evenmin "echt", de Apocalyps hoogst twijfelachtig. Om dit alles te kunnen waar maken moet men de auteurs o.a. van onwaarheden en verzinsels betichten.

Het bovenstaande is maar een kleine keus uit de kritische opmerkingen die men ten aanzien van dit modernistisch boek kan maken. Men behoeft bepaald geen "conservatief" exegeet te zijn om dit te doen, het modernisme is een door de auteurs a priori ingenomen standpunt.

Als men niet meedoet ...

Nog een heel persoonlijke opmerking tot slot. Met betrekking tot de vertaling van het Oude Testament was aanvankelijk overeengekomen dat de vertalingen daarvan, zoals die voorkomen in de serie commentaren De Boeken van het Oude Testament, *ten grondslag zouden liggen aan de nieuwe K.B.S.-vertaling. Zelf heb ik daarin commentaren geschreven op Spreuken, Prediker en Psalmen. De laatste commentaar verscheen in twee delen van samen bijna 1000 blz. Wat mij betreft heeft men zich aan die afspraak niet gehouden, als had zij nooit bestaan. In de feestbundel aan N. Tromp, Gelukkig de mens (Kok, Kampen, zonder jaartal), staat geschreven, met betrekking tot mijn medewerking aan de K.B.S.=vertaling van Psalmen: 'Van der Ploeg wilde zijn tekst van Psalmen niet ter beschikking stellen. Hij vond dat ze eigenlijk zo goed was dat een nadere bewerking niet nodig was ... Toen konden we ook niet beschikken over de basistekst van Spreuken' (Prediker vergaten ze maar). Ik heb hiertegen bij de samenstellers van het boek geprotesteerd, want er was niets van waar. Nooit is mij gevraagd mijn tekst ter beschikking te stellen. De reden hiervan heeft de ex-jezuïet Pieter van de Ven in Trouw juist beschreven: men kon toch het werk van iemand die als vooraanstaand wordt beschouwd onder de traditionele katholieken in Nederland niet gebruiken! Het ging dus niet om het werk, maar om de persoon. Ik schrijf dit niet om wat mij persoonlijk is aangedaan (het niet nakomen van een mondelinge overeenkomst en een onwaarheid), maar als voorbeeld hoe in de Kerk (of in wat er nog van over is) van dit landje iedereen van functies wordt uitgesloten die niet meedoet met de modernistische meerderheid. Ik heb geprotesteerd bij de heer P. Beentjes (Utrecht), maar zonder succes. Zelfs geen excuus, laat staan het tonen van een brief van me waarin ik medewerking zou hebben geweigerd. Zulk een weigering zou toch ergens op schrift moeten staan, maar zij bestaat niet.*

Inleiding, tussenkoppen en illustratie van de redactie.

ZE HEBBEN HEM ONTTROOND

uit het gelijknamige boek van mgr. M. Lefebvre

Hoofdstuk XI

De persvrijheid

"Een rampzalige, verfoeilijke vrijheid, een echte massa-tirannie"
Leo XIII

Als u de pauselijke akten stuk voor stuk doorneemt, dan zult u zien dat ze allemaal hetzelfde hebben gezegd over de vrijheden die uit het liberalisme zijn voortgekomen: de vrijheid van geweten en van godsdienst, de persvrijheid en het onderwijs zijn vergiftigde, valse vrijheden. Het is immers altijd gemakkelijker de dwaling en het kwade te verspreiden dan de waarheid en het goede. Men kan de mensen gemakkelijker zeggen: "U mag verscheidene vrouwen hebben" dan "U blijft uw hele leven monogaam". Zo is het ook gemakkelijker om als een soort tegenwicht tegen het huwelijk de echtscheiding in te voeren. Laat u zowel aan de waarheid als aan de onwaarheid de vrije baan, dan zult u zonder enige twijfel de dwaling bevorderen ten koste van de waarheid.

Tegenwoordig wil men graag geloven dat de waarheid door eigen innerlijke kracht haar weg wel vindt en dat ze om te zegevieren de misplaatste en hinderlijke bescherming van de staat en zijn wetten niet nodig heeft. Als de staat de waarheid begunstigt, dan wordt er onmiddellijk van onrecht gesproken, alsof de rechtvaardigheid zou willen dat waarheid en onwaarheid, deugd en ondeugd over één kam geschoren worden ... Dat is niet waar. De menselijke geest moet op de eerste plaats de waarheid gemakkelijker kunnen bereiken en tegen de dwaling beschermd worden. Dat is ook het eerste gebod van de liefde: "veritatem facientes in caritate", in liefde de waarheid dienen. Het zoeken naar een gekunsteld evenwicht tussen alle opvattingen, het goedvinden van alle vormen van gedrag, het pluralisme op zedelijk of geloofsgebied, ze zijn het kenmerk van een maatschappij in totaal verval, namelijk de door de vrijmetselarij gewilde liberale maatschappij. Juist tegen een maatschappij op die grondslag hebben de pausen waarover wij spreken zich voortdurend verzet. Ze hebben het tegendeel verklaard, namelijk dat de staat (de katholieke allereerst) niet het recht heeft om zulke vrijheden zoals de godsdienstvrijheid[1], de vrijheid van drukpers en van onderwijs zonder meer te laten voortwoekeren.

De vrijheid van drukpers.

Leo XIII herinnert er de staat aan dat hij verplicht is de vrijheid van drukpers volgens de eisen van de rechtvaardigheid, d.w.z. van de waarheid, in te tomen:

"Laten we nu doorgaan met die beschouwingen over de vrijheid om door woord of geschrift alles wat men maar wil te verkondigen. Als die vrijheid niet door de eisen van de rechtvaardigheid wordt beheerst, als ze de perken te buiten gaat, dan, dat hoeft nauwelijks gezegd te worden, heeft die vrijheid geen bestaansrecht. Want het recht is een morele kwaliteit en, zoals wij al gezegd hebben en niet genoeg kunnen herhalen, het zou absurd zijn te menen dat de vrijheid zonder meer, zonder te onderscheiden of te oordelen, zowel aan de waarheid zou toekomen als aan de leugen, zowel aan het goede als aan het kwade. Het ware en het goede behoren in de Staat vrij, maar met overleg, gepropageerd te worden, opdat steeds meer mensen er hun voordeel mee kunnen doen. Maar leugenachtige doctrines zijn een allernoodlottigste pest voor de geest. Terecht is de zorg van het openbaar gezag erop gericht de ondeugden die het hart en de goede zeden bederven, met alle mogelijke middelen te beteugelen, en zo te beletten dat het kwaad zich uitbreidt en de maatschappij naar de ondergang voert. De scheve opvattingen van een losbandige geest, voor de onwetende massa gemakkelijk een ware dwingeland, moeten terecht door de wetten strafbaar worden gesteld, evengoed als gewelddadige aanslagen op hulpeloze personen. Die bestraffing is des te noodzakelijker omdat het ongetwijfeld grootste deel van de bevolking zich helemaal niet of maar heel moeilijk kan beschermen tegen die stilistische kunstgrepen en sofismen, vooral als die ook nog de hartstochten in het gevlij komen. Als iedereen mag zeggen en schrijven wat hij wil, zal er niets heilig en onschendbaar blijven! Niets zal er worden gespaard, zelfs niet de fundamentele waarheden, de grote natuurlijke beginselen die men moet beschouwen als een edel erfgoed van heel de mensheid. Zo wordt de waarheid langzamerhand door de duisternis overweldigd en zien we, wat vaak gebeurt, de verderfelijkste dwalingen van allerlei aard gemakkelijk de overhand krijgen"[2].

Vóór Leo XIII heeft, zoals we gezien hebben, paus Pius IX in zijn "Syllabus" (stelling 79) de persvrijheid gebrandmerkt, en vóór hem Gregorius XVI al in "Mirari vos":

"Daarmee hangt de vrijheid van drukpers samen, een uiterst rampzalige en verfoeilijke vrijheid, die we niet genoeg kunnen verafschuwen en die sommigen met groot lawaai en grote nadruk durven te eisen en overal durven te propageren. Wij sidderen, eerbiedwaardige Broeders, als we overwegen met welke monsterachtige opvattingen of liever koeien van dwalingen wij worden overstelpt, dwalingen die in de wijde omtrek worden verspreid door een geweldig aantal boeken, brochures en andere geschriften, wel beperkt van omvang, maar

zeer verderfelijk. Daar komt de vloek vandaan die op heel de aarde rust en ons doet schreien. Toch zijn er nog mensen, brutaal genoeg om koppig vol te houden dat de zondvloed van dwalingen voldoende gecompenseerd wordt door een paar drukwerken, die onder die massa ongerechtigheden de waarheid van de godsdienst moeten verdedigen"[3].

Hier ziet u, hoe het valse beginsel van de liberale "compensatie" door de opperherder wordt ontmaskerd. Dat beginsel beweert dat we de waarheid moeten compenseren door de dwaling en omgekeerd. Wij zullen verderop zien dat die opvatting het grondbeginsel is van hen die "liberale katholieken" worden genoemd. Zij kunnen er niet tegen dat de waarheid zonder meer bevestigd wordt, maar eisen dat men ze onmiddellijk "compenseerd" door tegenovergestelde opvattingen. Omgekeerd menen ze dat er niets tegen het verspreiden van dwalingen is, mits de waarheid zich ook maar een beetje mag laten horen! Dat is de eeuwige utopie van de zogenaamde katholieke liberalen, een utopie waar ik nog op terugkom.

1 Zie het vorige hoofdstuk.
2 Encycliek "Libertas", PIN 207
3 PIN 25.

Hoofdstuk XII

De vrijheid van onderwijs.

"Onderwijzen mag alleen maar zijn: waarheid leren."

Leo XIII

De derde door de pausen veroordeelde vrijheid is de vrijheid van onderwijs.

Ergert u maar, naïeve mensen, liberale geesten die uzelf niet kent, die een hersenspoeling van twee eeuwen liberale cultuur hebt ondergaan! Ja, bekent maar dat u er niet bij kunt, dat u er niets meer van snapt, van pausen die de vrijheid van onderwijs veroordelen. Welk een onaangename verrassing! Welk een schandaal! De paus (en wat voor een! Leo XIII, door sommigen liberaal genoemd) veroordeelt de onaantastbare vrijheid van onderwijs! Maar hoe kunnen we dan nog onze katholieke scholen verdedigen ... onze "vrije" scholen? Want de naam "katholieke school" ruikt naar sektarisme en heeft een bijsmaak van godsdienstoorlog. Die naam heeft een te sterk confessionele kleur. Daar kunnen we beter niet mee te koop lopen in een tijd waarin niemand van ons nog de moed heeft om voor zijn overtuiging uit te komen.

Terloops laat ik u even de slappe, suikerzoete liberale deugden bewonderen die elkaar in schijnheiligheid proberen te overtreffen: domheid, lafheid en verraad geven elkaar de hand om, zoals in juni 1984 in de straten van Parijs, in koor het loflied op de vrije school te zingen:

"Liberté, liberté, tu est la seule vérité"

(Vrijheid, vrijheid, gij zijt de enige waarheid.)

Dat komt hierop neer: wij vragen u alleen maar om wat vrijheid ... een heel klein beetje vrijheid voor onze scholen. In ruil daarvoor verklaren wij ons akkoord met de vrijheid van het verplicht openbaar onderwijs, met de vrijheid van de marxistische en Freudiaanse school die vrijwel het monopoli bezit. Gaat u maar rustig door met Jezus Christus weg te rukken uit geest en hart van 80% van onze kinderen, met minachtend te spreken over het vaderland en met het bekladden van ons verleden. Wij van onze kant zullen bij de 20% die ons overblijven lovend spreken over de voortreffelijkheden van verdraagzaamheid en pluralisme, wij zullen de dwalingen van fanatisme en bijgeloof aan de kaak stellen, kortom: wij zullen onze leerlingen onder de indruk brengen van de heel speciale betovering die uitgaat van de vrijheid.

Ik geef nu het woord aan de pausen om ons aan te tonen dat die nieuwe vrijheid vals is, dat ze voor de echte verdediging van het katholieke onderwijs een valstrik is. Eerst wordt het valse van die vrijheid onder de loep genomen.

"Ook over wat genoemd wordt de vrijheid van onderwijs mag men niet anders oordelen. Het spreekt toch vanzelf dat alleen maar de waarheid de geest mag vormen, immers in de waarheid vinden met verstand begiftigde naturen hun rust, hun bestemming, hun vervolmaking. Daarom mag het onderwijs alleen maar gericht zijn op ware dingen, om het even of men te doen heeft met beginnelingen of met geleerden. Brengt het onderwijs de eersten tot het kennen van de waarheid, de tweeden worden in de waarheid bevestigd. Daarom is 't ontegenzeglijk de plicht van elke docent, de geesten te bevrijden van de dwaling en het binnendringen van valse opvattingen te beletten door het oprichten van een veilige schutswal. Het is dus heel duidelijk dat de vrijheid die Wij bedoelen, flagrant in strijd is met de rede, als ze zich het recht aanmatigt om naar eigen goeddunken om het even wat te doceren. Het is overduidelijk dat zo'n vrijheid moet voeren tot een totale. omwenteling der geesten. Het openbaar gezag kan in de maatschappij zulk een ongebondenheid niet toestaan, tenzij het zijn plicht geheel uit het oog verliest. Dat klemt te meer omdat we weten, hoe zwaar voor de toehoorders het gezag van de leraar weegt en hoe zelden een leerling uit eigen kracht kan oordelen over de waarheid van wat de meester doceert.

Daarom moet die vrijheid, wil ze eerlijk blijven, zich binnen bepaalde grenzen houden. Kunsten en wetenschappen mogen niet ongestraft oorzaak worden van bederf."[1]

Laten we goed onthouden wat de paus bedoelt: het burgerlijk gezag mag aan openbare scholen niet de vrijheid toestaan om Marx en Freud te doceren of, erger nog, toestemming geven om te leren dat alle opvattingen en doctrines evenveel waar zijn, dat geen enkele de waarheid voor zichzelf kan opeisen en dat ze elkaar allemaal maar moeten verdragen. Dat is het toppunt van geestelijk bederf.: het relativisme.

Laten we nu eens kijken, hoe de vrijheid van onderwijs een valstrik kan zijn. De katholiek zegt tegen de staat: "Wij vragen u alleen maar onze vrijheid." Dat betekent: "de vrije school in de vrije staat", of ook: "U maakt in uw openbare school ruim baan voor Marx en Freud, laat in onze vrije scholen ook de vrijheid toe voor Jezus Christus".

Wel, dat is een valstrik: het wordt aan de willekeur van de Staat overgelaten om te bepalen welk minimaal deel van uw christelijk opvoedingsplan in een maatschappij zonder kerkelijke binding toelaatbaar is. En u moet zich daar dan gedwee bij neerleggen.

Het Tweede Vaticaans Concilie promulgeert de godsdienstvrijheid

Dat zou als argument "ad hominem" (vert: ontleend aan de belangen van de partij waarmee men discussieert) misschien aannemelijk kunnen zijn tegenover een regiem dat bruut vervolgt. Maar tegenover een liberale vrijmetselaarsmacht zoals in het Westen (vooral in Frankrijk, een land waarin de krachten van het christendom nog niet vernietigd zijn) is 't lafheid en verraad.

Katholieken, laat onvervaard uw kracht zien! Laat openlijk blijken dat Jezus Christus rechten kan doen gelden over de zielen die Hij door zijn bloed heeft vrijgekocht! Verdedigt moedig de volledige onderwijsvrijheid van de Kerk. Daar heeft ze krachtens haar goddelijke zending recht op! Eis ook voor de ouders de volle vrijheid om, krachtens hun rol van natuurlijke opvoeders, aan hun kinderen een katholieke opvoeding en katholiek onderwijs te (laten) geven. Zo houdt Pius XI het ons voor in zijn encycliek "Divini illius" van 31 december 1929 over de opvoeding:

"Het burgerlijk gezag heeft dus een dubbele taak: de bescherming en het welzijn van gezin en individu, maar zonder hun de zelfstandigheid te ontnemen of zich in hun plaats te stellen.

Inzake opvoeding heeft de Staat dus het recht of beter gezegd de plicht om door zijn wetten het boven gedefinieerde eerste recht van het gezin op de christelijke opvoeding van het kind te beschermen en bijgevolg ook het bovennatuurlijke recht van de Kerk op die opvoeding te eerbiedigen".

Ook in zijn encycliek "Non abbiamo bisogno" van 29 juni 1931 tegen het fascisme dat de katholieke jeugdverenigingen in zijn wurggreep nam, schrijft Pius XI de volgende mooie regels over de volle vrijheid van onderwijs waarop zowel de Kerk als ieder mens recht hebben:

"... De heilige en onschendbare rechten van de zielen en de Kerk. Het gaat om het recht van de mensen op het verwerven van het hoogste geestelijke goed onder leiding van het leergezag en door het opvoedingswerk van de Kerk. Deze is de enige door God met het leergezag beklede macht in de bovennatuurlijke orde, die haar fundament heeft in het bloed van de goddelijke Verlosser en waartoe iedereen moet behoren om deel te hebben aan de goddelijke Verlossing. Het gaat erom dat de zo gevormde personen het recht hebben om, samen met het kerkelijk gezag, de schatten van de Verlossing door hun apostolaat ook uit te delen aan anderen (Pius XI doelt hier op de Katholieke Aktie).

Met het oog op dat dubbele recht van de zielen hebben Wij onlangs gezegd dat Wij gelukkig en trots waren, de goede strijd te mogen strijden voor de menselijke vrijheid, maar niet (zoals sommigen Ons, misschien zonder nadenken, in de mond hebben gelegd) voor de vrijheid van geweten, een dubbelzinnige uitdrukking die maar al te vaak wordt gebruikt om te beweren dat het geweten absoluut onafhankelijk zou zijn. Dat is voor een door God geschapen en vrijgekochte ziel iets absurds(...).

Het gaat bovendien om het niet minder onschendbare recht van de Kerk, het recht om de door haar goddelijke Stichter dwingend opgelegde opdracht te volbrengen, de opdracht om aan de zielen, alle zielen, alle schatten van waarheid en geestelijke goederen te brengen, schatten die Hijzelf voor de wereld had bereid.

"Euntes docete omnes gentes ... docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis. Gaat en onderwijst alle volkeren en leert hun onderhouden alles wat Ik u bevolen heb"(Mt.28, 19-20)[2]

Die leer is speciaal van toepassing op het onderwijs in katholieke scholen.

Ik denk dat u nu beter het verschil begrijpt, de diametrale tegenstelling tussen wat ik zou willen noemen de liberale vrijheid van onderwijs en de totale vrijheid van onderwijs die door de Kerk als een van haar heilige rechten wordt opgeëist.

Welke plaats neemt de Staat volgens de leer van de Kerk bij onderwijs en opvoeding in?

Het antwoord is eenvoudig: afgezien van sommige scholen die opleiden voor openbare diensten, zoals bijv. militaire scholen, is de Staat noch docent, noch opvoeder. Hij heeft volgens het door Pius XI gegeven subsidiariteitsbeginsel (zie boven) tot taak de stichting van vrije scholen door ouders en Kerk te bevorderen. Zijn taak is niet hun plaats in te nemen. De staatsschool, het beginsel van een "groot nationaal opvoedingsstelsel", zelfs als ze niet neutraal is en de Staat niet het alleenrecht in de opvoeding opeist, is een beginsel dat indruist tegen de leer van de Kerk[3].

1: Leo XIII, "Libertas", PIN 209-210. Zie ook de reeds geciteerde brief "E giunto" van Leo XIII, PIN 240.
2: D.C. 574 (1931) kol. 82; pauselijke richtlijnen, "l'Education". Desclée 1960, nr. 316.
3: In tegenstelling met de bijzondere school in Frankrijk komen in Nederland de rechten van de bijzondere school precies overeen met wat de Kerk moet verlangen. Dat er meer staatsinmenging gaat komen en dat de beginselvastheid van de "katholieke" school steeds verder afbrokkelt, is te wijten aan het verraad van de Kerk in Nederland zelf.

Noteer reeds nu in uw agenda!

Niemand van u mag deze gelegenheid missen om Onze Heer eer te brengen!

750ste verjaardag van het instellingsdecreet van Sacramentsdag te Luik

1246 - 1996

Grote Sacramentsprocessie in de straten van Luik

DONDERDAG 16 MEI 1996

Hemelvaartsdag

10.00 uur
Pontificale H. Mis,
gecelebreerd door Z.E. Mgr.
Tissier de Mallerais

14.00 uur
Lezing

15.00 uur
Grote Processie

Palais des Congrès

AUTONOOM HUIS VAN NEDERLAND

Gerwen: **Eerw. Heer M. GRÜN en Eerw. Heer E. JACQMIN**
St. Clemenskerk
Priorij St. Clemens
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen — Tel. 040/2 83 45 05
Fax 040/2 83 45 55

Op zondag 11.30 uur H.Mis, 18.30 uur Lof.
Maandag en donderdag 18.30 uur H. Mis; dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag:inlichtingen 04 02 83 45 05; eerste vrijdag van de maand van 16 tot 18.30 uur uitstelling van het Allerheiligste, 17.45 uur rozenhoedje, 18.30 uur H. Mis.
Op feestdagen: inlichtingen 040/2 83 45 05.
Biechtgelegenheid: vóór en na de H. Mis; tijdens de uitstelling van het Allerheiligste.

Maastricht: **Kapel H. Theresia van Lisieux** (Bredestraat 2)
Op zondag 8.30 uur Gezongen H. Mis. Op vrijdag en op feestdagen meestal 19 uur H. Mis: inlichtingen 040/2 83 45 05.
Biechtgelegenheid:vóór de H.Mis en op aanvraag.

Den Haag: **Kapel O.L.V. van de Rozenkrans** (kerkboot); Calandkade, tegenover nr. 160, 2521 AA Den Haag — Tel. 07 0/3 89 65 60
Op zondag 10.30 uur Gezongen H. Mis.
Eerste vrijdag van de maand 19 uur H. Mis met aansluitend H. Uur; eerste zaterdag van de maand 11 uur H. Mis (Priesterzaterdag), daarna uitstelling v.h. Allerheiligste en aanbidding tot 16 uur.
Op feestdagen: inlichtingen 0402 83 45 05 (Gerwen).
Biechtgelegenheid: zondags vóó/r en na de H. Mis; anders telkens ca. een half uur voor de H. Mis.

Nijmegen: **Maria-kapel** (Berg en Dalseweg 208)
Op zondag 15.30 uur Gezongen H. Mis; eerste zaterdag van de maand 11 uur H. Mis, daarna uitstelling v.h. Allerheiligste.
Voor nadere gegevens bel 02 4/3 23 74 86
Biechtgelegenheid: telkens vóór en na de H. Mis.

Lijst met alle priorijen van de Priesterbroederschap St. Pius X (of met die van een bepaald land) verkrijgbaar St. Clemens Priorij in Gerwen, of bij de Christus Koning Priorij in Brussel.

AUTONOOM HUIS VAN BELGIE EN LUXEMBURG

Brussel: **E.H.B. LORBER en E.H.P. de MAILLARD**
Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37, 1050 Brussel Tel. 02 / 550 00 20
Fax 02 / 550 00 29
Op zond. 8.00 uur H. Mis, 10.30 uur Hoogmis; 17.30 uur Vespers en Lof. Door de week 7.15 uur of 18.30 uur H. Mis. Zaterdag H. Mis 8.00 uur Donderdag: H. Mis en Heilig Uur om 18.00 uur.

R.K. basisschool (franstalig) **"Notre-Dame de la Sainte-Espérance"** (Ecole primaire) inlichtingen bij de Christus Koning Priorij (zie hierboven)

Antwerpen: **E. H. J. VERLINDEN en E. H. R. SCHMITT**
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen Tel. 03 / 233 04 49
Op zondag 9.00 uur Hoogmis; Maandag t/m vrijdag: 18.30 uur H. Mis; zaterdag 11.00 uur; door de week uitstelling van het Allerheiligste van 17.00 uur tot 18.15 uur; rozenhoedje om 17.45 uur; op zond.17.00 uur rozenhoedje voor het uitgesteld Sacrament
Biechtgelegenheid: Zaterdag van 16.00 tot 17.00 uur, anders op afspraak.

Gent: Sint-Amanduskapel, Kortrijksesteenweg 139, 9000 Gent
Tel. 03 / 233 04 49
Op zon- en feestdagen 11.30 uur Gezongen H. Mis.
Biechtgelegenheid: voor en na de H. Mis.

Namen: Saint-Aubain Kapel, Rue Delvaux 10, 5000 Namur. Tel. 02 / 550 00 20
Zon- en feestdagen 10.30 uur Gezongen H. Mis (wijzigingen mogelijk).

Luik: H.Juliana Kapel, Thier Beauduin 58, Flamalle
Op zondag H.Mis 8.30 uur.
Inlichtingen bij de priorij in Brussel Tel. 02 / 550 00 20

Quiévrain: Carmel du Sacré-Coeur Tel. 065 / 45 79 22
16, rue des Wagnons, 7380 Quiévrain
Aalmoezenier: Eerw. Heer Bruno RAVILLY Tel. 065 / 45 81 65
Op zond. 10.15 uur H. Mis. Door de week 8.00 uur H. Mis, zat.7.40 uur.

LUXEMBURG: Inlichtingen voor de uren van de H. Missen bij 02 / 550 00 20 of (352) 46 21 19.

Ignatiaanse retraite voor dames

van 11 t/m 16 maart 1996

in Peerkesbosch

U kunt zich nog opgeven bij :
priorij St. Clemens - Heuvel 23 - 5674 RR Nuenen
tel:040 - 283 45 05

BOEKEN:

MIJN OFFER MET JEZUS, (voor kinderen), Biblica, Brugge, 1963. *f* 2

GOD MIJN VADER, Een eerste godsdienstboek, door pater Raphaël Niessner OSB, Hovine,Marquain 1987, 120 bladz. *f* 15

GOD HEEFT MIJ GEROEPEN, Handleiding voor Biecht en Communie, door pater Raphaël Niessner OSB, Hovine, Marquain, 1985, 120 bladz. *f* 15

CATECHISMUS ten gebruike van al de bisdommen van België, Mechelen 1954, heruitgave 1987. *f* 5

NEDERLANDSE CATECHISMUS, voor het bisdom 's Hertogenbosch. 1948, heruitgave 1984. *f* 12,50

DE GROOTHEDEN VAN DE H. AARTSENGEL MICHAEL, Meditaties ter ere van de hemelse prins der engelen, door N. Ricci; Lanaken 1986, 224 bldz. *f* 18

VASTENTIJD, door prelaat Robert Mäder, Nuenen, 1988, 48 bldz. *f* 2

AMBT EN PERSOON VAN SIMON PETRUS, predicatie door pater Franz Schmidberger, Nuenen, 1988, 26 bldz. *f* 2

DE H. MIS, een miskende schat, door de H. Leonardus van Porto Mauritio, Goirle 1989, 36 bladz. *f* 4

KORTE SAMENVATTING VAN DE VOORSCHRIFTEN VOOR HET CHRISTELIJK LEVEN, door kard. Mercier, 1912, herdruk Goirle 1989, 24 bladz. *f* 3

LEIDRAAD VOOR DE BIECHT, voor volwassenen, Goirle 1989, 34 bladz. *f* 6

DE TIJDBOMMEN VAN HET TWEEDE VATICAANS CONCILIE, door Pater F. Schmidberger, Goirle, 1990, 30 bladz. *f* 4

ECÔNE, PRIESTERS VOOR MORGEN, videocassette, 45 min. VHS, Ecône 1986 *f* 80

Alle boeken en de videocassette verkrijgbaar bij: Stichting St. Jozef, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen (Nederland). De prijzen zijn excl. verzendingskosten.

De H. Benedictus, vader van het westerse monnikendom

REGEL VOOR MONNIKEN

proloog

Luister, mijn zoon, naar de richtlijnen van uw meester, en neig het oor van uw hart: aanvaard gewillig de vermaningen van uw liefdevolle vader en breng ze metterdaad ten uitvoer, om zo door de inspanning van uw gehoorzaamheid weer tot Hem terug te keren van wie u zich door de slapheid van de ongehoorzaamheid hebt verwijderd.

Tot u richten zich nu mijn woorden, wie u ook moogt zijn, die afstand doet van uw eigen wil om in dienst te treden van de ware Koning: Christus de Heer, en die daartoe de sterke en roemrijke wapenen van de gehoorzaamheid opneemt.

Allereerst: welk goed werk u ook onderneemt, vraag Hem in een volhardend gebed, dat Hij het tot een goed einde brengt, opdat Hij, die ons nu reeds tot zijn zonen heeft willen rekenen in de toekomst nooit over ons slecht gedrag bedroefd behoeft te zijn. Te allen tijde moeten wij Hem dan ook met zijn eigen gaven, die Hij ons geschonken heeft, gehoorzamen; anders zou Hij ons, zijn zonen, wel eens als een vertoornde vader kunnen onterven, of wat nog erger is, zou Hij ons kunnen overleveren aan de eeuwige straf als slechte dienaren, die Hem niet hebben willen volgen naar de heerlijkheid.

INHOUD

Geachte Lezers,
(pater M. Grün)
2

Renovatie - geen Decoratie
(R. Mäder)
3

Mgr. Fellay: "Het voorbeeld van een moedig geloof"
(Interview door Élie Maréchal voor Le Figaro)
5

Weer een nieuwe bijbelvertaling
(Prof. J.P.M. van der Ploeg)
6

Ze hebben Hem ontroond
(uit het gelijknamige boek van mgr. Lefebvre; hoofdstukXI en XII)
11

Adressen Nederland
14

Grote Sacramentsprocessie in Luik
14

Boeken / adressen
België en Luxemburg
15

Ignatiaanse retraite voor dames
15

Regel voor monniken
16